AHMET ÜMİT

4. BASKI

Sokağın Zulası

AHMET ÜMİT

Ahmet Ümit, 1960'ta Gaziantep'te doğdu. 1983'te Marmara Üniversitesi Kamu Yönetimi Bölümü'nü bitirdi. 1985-1986 yıllarında, Moskova'da Sosyal Bilimler Akademisi'nde siyaset eğitimi gördü. İlk kitabı 1989'da yayımlanan *Sokağın Zulası* adlı şiir kitabıdır. 1992'de ilk öykü kitabı *Çıplak Ayaklıydı Gece* yayımlandı. Bunu 1994'te *Bir Ses Böler Geceyi*, 1999'da *Agatha'nın Anahtarı*, 2002'de *Şeytan Ayrıntıda Gizlidir* adlı polisiye öykü kitapları izledi. 1995'te hem çocuklara hem de büyüklere yönelik *Masal Masal İçinde* ve 2008'de yayımlanan *Olmayan Ülke* ile farklı bir tarz denedi. 1996'da yazdığı ilk roman *Sis ve Gece*, polisiye edebiyatta bir başyapıt olarak değerlendirildi. Bu romanın ardından 1998'de *Kar Kokusu*, 2000'de *Patasana*, 2002'de *Kukla* yayımlandı. Bu kitapları, *Ninatta'nın Bileziği*, *İnsan Ruhunun Haritası*, *Aşk Köpekliktir*, *Beyoğlu Rapsodisi*, *Kavim*, *Bab-ı Esrar* ve *İstanbul Hatırası* adlı kitapları izledi. *Bab-ı Esrar* (*The Dervish Gate*), *Patasana* İngilizceye çevrilmiş kitaplarıdır.

Ahmet Ümit'in İsmail Gülgeç'le birlikte yayımladığı iki adet de çizgi romanı bulunmaktadır: *Başkomser Nevzat - Çiçekçinin Ölümü*, *Başkomser Nevzat - Tapınak Fahişeleri*. *Davulcu Davut'u Kim Öldürdü* adlı eseri de Everest Yayınları tarafından çizgi roman olarak yayına hazırlanmaktadır.

SOKAĞIN ZULASI

Ahmet Ümit

§

Yayın no **899**

Şiir **80**

Sokağın Zulası
Ahmet Ümit

Kapak tasarım: Utku Lomlu

© 1989, Ahmet Ümit
© 2011; bu kitabın tüm yayın hakları
Everest Yayınları'na aittir.

1. Basım: 1989, Deniz Yayıncılık
Genişletilmiş 2. Basım: Şubat 2011, Everest Yayınları
3. Basım: Kasım 2014, Everest Yayınları
4. Basım: Ocak 2016, Everest Yayınları

ISBN: 978 - 975 - 289 - 836 - 3
Sertifika No: 10905

Baskı ve Cilt: Melisa Matbaacılık
Matbaa Sertifika No: 12088
Tel: (0212) 674 97 23
Faks: (0212) 674 97 29

EVEREST YAYINLARI
Ticarethane Sokak No: 15 Cağaloğlu/İSTANBUL
Tel: (212) 513 34 20-21 Faks: (212) 512 33 76
Genel Dağıtım: Alfa, Tel: (212) 511 53 03 Faks: (212) 519 33 00
e-posta: info@everestyayinlari.com
www.everestyayinlari.com
www.twitter.com/everestkitap
facebook.com/everestyayınlari

Everest, Alfa Yayınları'nın tescilli markasıdır.

İÇİNDEKİLER

Antep'e Veda 3
Alacakaranlık 9
Günün Kuralı 10
İstanbul'da Sıradan Bir Gün 11
Moby Dick 12
Sokak Şövalyesi 18
Diyar-ı Kan 20
Teröristin (!) in Ölümü 21
Beşinci Mevsim 22
İçkievi 23
Madam Manjosina 24
Ölüm Sıradan Bir Duygu 25
Yatak Odaları Tekin Değil 26
Felsefe 27
Fırtına 28
İhanet 29
Kara Yağmur 30
Çarmıh 31
Bahar 32
Kurumuş Karanfil 33
Fotoğraf 34
Sokağın Zulası 37
Yaşam Döngüsü 39
Öğrenmek İsteyenlere 40
Yaşamı Sevmek Diye Bir Şey 41

Açlık Grevi 42
Suphileri Aramak 43
Karanlığın Soldurduğu Yedi Gelinciğe 46
Deniz'i Anımsamak 47
Seni Seviyorumun Şiir Dilinde Söylenişidir 48
İsimsiz Bir Aşk Şiiri 49
Küçük Kız 51
Bir Erkeğin Özeleştirisi 52
Kar Yağarken 53
Sayrılık 54
Bir Gün Gelecek Misin? 55
İlkbahara Doğru 56
Günbatımı 57
Aşk Bitti Mi? 58
Ayrılık Kavuşmanın Başlangıcıdır 59
Yokluğunda Üşümek 60
Hasret 61
Doğayı Katık Ettim Hüznüne 63
Sevişmek 64
Sonbahar 65
Sarı Kıza 66
"Kuzgun"a Nazire 69

Annem yeni gömlekler dikmişti bana,
kumaşa sinen kokusunu topladım.

ANTEP'E VEDA

Koşuşturma son buldu,
gar şimdi bir güz bahçesi.
Mavi neonların altında gölgem,
loş sularda bir ağaç gövdesi.
Bavulların hüznüne çoktan aşinayım,
avuçlarımda uzayan yollar.
Bir ürperti duyuyorum;
kentin iç çekişi mi,
karanlığın şarkısı mı?
Rüzgâr değil, fısıltı değil;
sokaklarda yalınayak bir anı

Valizlerimi topladım.

Annem yeni gömlekler dikmişti bana,
kumaşa sinen kokusunu topladım.
Babamın saçlarında gümüş çizgiler vardı,
dedemin mezarında sessizlik.
Çiçeklerimizin renklerini,
ağaçlarımızın esintilerini topladım.

Bir çocuk dolaşırdı karlı bostanlarda,
kimse silemeyecek ayak izlerini.
Sapanlarımızın menzilinde sığırcıklar.
Unutulmuş kulübelerde ateşler yanardı,
ıslak çalıların dumanı gözlerimizi yakardı;
donmuş parmakların acısını,
özgürlüğün ilk bedelini topladım.

Yaz bulutu gibi geçti çocukluğum.
Saçlar alabros, boynumda kravat;
zorlu bir yarıştı delikanlılık,
yumruklarım, yara izlerim.
Sarı ampullerle aydınlanırdı genelevin kapısı;
çıplak duvarlarda kızaran yüzüm,
damağımda kahverengi bir parfüm tadı;
ruhumu kemiren açlığı topladım.

Ağustos'un erişmediği bahçelerde
tavla şakırtıları, türkülere karışırdı;
kırık zarları topladım.
Bir kız vardı; gözleri zehir yeşili,
saçının her telinde bir düş asılı;
gecenin sularında yüzmeyi ondan öğrendim.
Yasaktı ay ışığının tenine dokunmak,
dokunulmamış ay ışığını topladım.

Şarkıların yetmediği bir an vardır;
şefkatli odaların, terbiyeli derslerin,
yıldızlarla göz göze sigara içmenin,
aşk kederiyle yücelmenin yetmediği bir an:
Büyüme sancısı, kimim ben?
Bana yetmeyen anları topladım.

Sesimle kanatlanan kalabalıklara
soluğum tükenene kadar şiirler okurdum.
En duru aynalar işçilerin gözleriydi;
"Gökyüzünü fethe çıkan" gençliğim,
işçilerin gözlerinde gülümserdi;
kısılmış seslerimi topladım.

"Herkes okulda bilsin bizi"
Ölümle, tutukevi arasında geçerdi günler:
Fabrikalar tapınaklarımızdı,
barikatlar sınav salonlarımız.
Adanmış bir kuşağın karatutkusunu,
parçalanmış ütopyamızı topladım.

Kaç arkadaş bıraktık,
bu kentin kırmızı topraklarında?
Kaç gülüş söndü yüzümüzde?

Bir ömürdü sokaklarında, birkaç yıla sığan;
güneşinin altında dövüşmek,
taş duvarlarının gölgesinde gizlenmek;
birken bine, hiçken bize dönüşmek;
inkâr etmiyorum, en güzel yıllarımdı;
en güzel yıllarımı incitmeden topladım.

Başını kaldırma!
Gittiğimi bil yeter.
Uzaklarda uluyan bir deniz var;
gri saatler, kirli geceler beni çağırıyor.
Ardımdan su dökmesen de olur;
yalnızca affet beni,
seni yine terk ediyorum
çocukluğumun büyük kenti.

ALACAKARANLIK

Ve düştü günlerin nabzı,
sabah vardiyalarında çoğalmak yok;
çocuk düşlerimizi renklendiren
gece nöbetleri bitti.
Gökyüzüne uzanan yumruklarımızın gölgesinde
neşeyle kıpırdanan al bayraklarımız,
susuz ekinler gibi büktüler boyunlarını.
Düşmanın çarmıhında değil,
karar masalarımızda yitirdik gülümsemeyi.
Ekim'in tutkusuyla unutunca
İhtilal-i Kebir'in belgilerini,
tarih afaroz etti bizi.
Yarıldı yıldızlara döşediğimiz yol,
kırıldı yelkenlilerimizin direkleri.
Güzelliğimizi bileyen türküler,
şımarık esintilerin sığıntısı şimdi.
Kocaman bir vitrine dönüşen bu kentte
duymamak için çırılçıplak haykıran insanı,
gözlerimizle tıkadık kulaklarımızı
kilitledik ellerimizi ceplerimize,
hayallerimizi bağladık dilimizle
ve sokaklar ağlarken halimize,
sarhoş bir suratla izliyoruz,
kafatasımızın kireçli toprağında
zafer naralarıyla ilerleyen karamsarlığı.

GÜNÜN KURALI

Ölü denizlerin acı sularına dalma!
Bu metalik çöplükte sahile vuran
Neşeli şarkılar senin değil.
Bırak sokak romantizmini,
Pembe reklam spotları
Çoktan örttü aşk izdüşümlerini
Akşam haberlerine aldanma
Tüm resmi kederler sahte.
Her gece el ayak çekilince
Yağmurlarla düşüyor üstümüze ölüm.
Bahçelerimizin turuncu rahminde çocuk cesetleri.
Kükürt kokan kamçısıyla rüzgâr
İthal malı bir sığır çobanı gibi
Kanseri damgalıyor tenimize.
Pencerendeki yaprağı koru,
Işığını çalmalarına izin verme,
Günün kuralı senin yenilmendir unutma,
Sil dudaklarından iyimserliği,
Öpüşleri plastikten bir cadıya dönüştü dünya,
Bırak kezzaplı sularda büyüsün bedeni,
Ellerimizde kat be kat cehennem çiçekleri.
Bez bebekleri saklama,
Tahta atların ayakları kırıldı çoktan.
Neşeyle değil yalanla yüklü arkadaş ıslıkları,
Yanlışı yeniden sınama
Yürüyüşe değil kendine inan,
Sadece bu yüzyılın değil,
zamanın mezarıdır insan...

İSTANBUL'DA SIRADAN BİR GÜN

İstanbul'da güneş tutuldu;
pembe blucinli bir afet,
savurarak permalı saçlarını
sakallarından yakaladı onu.
Bulutlar, minarelerle birdirbir oynuyordu,
Mahmutpaşa'da podyuma çıkmıştı gecekondular;
gümüş kanatlı bir uçak
zabıtalarla aynı anda saldırıya kalktı.
Yeni Camii önlerinde kuşatıldı çocuklar,
olayı gören bir vapur haykırdı "OLEY",
çımacının kuru ıslığıyla
başladı makinalar Rock'n Roll'a.
Bir elinde peynir, bir elinde zeytin
Eminönü'nde trapeze çıkınca ekmek,
işçiler saçlarının yarısını kestiler,
palyaçolar işsiz kalınız diye düşünmediler ama,
duraktaki izleyiciler ceplerini karıştırarak
taksitli satış mağazalarının yolunu tuttular.
Kırmızıda durmadılar, yeşilde geçmediler,
Sarı yanınca biribirlerini yediler.
Aç martıların son çığlıkları;
son balıkların, son pullarına takılmıştı.
Bizans'tan kalma bir yılan
asfaltın üzerinde intihar etti.
Kimseler görmedi, kimseler duymadı;
Sadece surlar ağladı.
Haliç'in dibinde semaya durdu Bizanslı ölüler,
Romanyalı rahibeler, cinsel devrimi anlatıyordu Galata'da.
Karaköy sergisinde deniz mahçup oluyordu ha bire,
azaldıkça azalıyordu balıklar,
Dolmabahçe gerinirken denize karşı,
Boğaz vapuru, gözlerini dikmiş Köprü'nün bacaklarına,
acımasızca saplarken çıpasını Ortaköy önlerine
benzi solmuş balıkçı tekneleri
platonik bir aşkla Kız Kulesi'ni seviyordu hâlâ.

MOBY DICK

Son balina da öldü.

Son balina da öldü,
denizde yağmur lekesi.

Denizde yağmur lekesi,
balıkçının küfüründe güneş,
dipte definesiz bir gemi.

Dipte definesiz bir gemi,
demir sandıkta kemikler,
çürüyen tenlerin özlemi
gümüş çerçevesiz sevgiler.

Gümüş çerçevesiz sevgileri
siliyor güvertede hayaletler,
sırtlarında kamçıların ritmi
Afrikalı bir çığlık koşturuyor
rüzgârın küflü soluğunda.

Rüzgârın küflü soluğunda
portakal renkli metaller,
çocuklar takılmışlar peşlerine;
kızlar sek sek oynamıyor artık,
çöpe atıyor serüvenleri oğlanlar,
öfkeler rahata büyümekte.

Öfkeler rahata büyümekte,
kural yıkmak büyük ceza,
unvanıma şefkat göster,
okşa otomobilimin koltuklarını,
giysilerimi tak koluna,
bilgisayarımla aldat beni,
yeni tanrımız teknoloji baba.

Yeni tanrımız teknoloji baba;
neden dizginsiz bu serseri bulutlar,
karlı dağlara elektrik verelim mi,
bu yıl da suni olsun mu bahar?
parklara plastik çocuklar dikelim mi...
Bağışla, maskesiz çıktım huzuruna,
ışığın kirpiklerimi yakıyor,
bağışla,ben umudu arıyorum hâlâ?

Bağışla, ben umudu arıyorum hâlâ,
bak, gökyüzünün rengi bozuk,
kapımızda her gün yeni bir sayrılık,
sevgiler yeni ölümlere gebe,
hepimizin dilinde aynı yalan,
yüzlerimizi görmek bile yoruyor bizi,
kum saati boşalmak üzere.
Çöktü dizüstü dünya

Vaat edilen fırtına nerede?

Vaat edilen fırtına nerede ?
son balina da öldü,
denizde yağmur lekesi,
dipte definesiz bir gemi,
gümüş çerçevesiz sevgiler
rüzgârın küflü soluğunda,
öfkeler rahata yürümekte,
yeni tanrımız teknoloji baba
bağışla, ben umudu arıyorum hâlâ,
vaat edilen fırtına nerede ?

Çöktü dizüstü dünya
gel atlayalım denize,
ölmüş balinaların toplantısı var
dipteki definesiz gemide.

SOKAK ŞÖVALYESİ

"Dün gece öldü Haluk
Fırtına çıkmadan az önce
Rüzgâr dalları bükmeden
Bulutlar henüz sessizken"

Telefondaki ses ağlamaklıydı
Sundurmaların altına sığınmıştı güvercinler
Masamdaki menekşelerin çiçekleri kurumuş
Dışarıda yağmur başlamıştı

Lacivert bir zamanda karşılaşmıştık
Kutup yıldızı bile yoktu gökyüzünde
Karanlıkta ateş böcekleri gibi yanan
Kibrit çöpleriyle buluyorduk yönümüzü
Yollarımızın kesiştiği bir kavşakta
Birbirimizi ışığımızdan tanımıştık
Sımsıkı kenetlenmişti alevlerimiz
Kaç sokak, kaç kent, kaç ülke geçmiştik böyle

Derken ışıklar geldi
Birer, ikişer yandı sokak lambaları
Güneş yerleşti eski yerine
İnsanlar bir anda yitirdiler belleklerini
Dudak büktüler yanmış pervanelere
Mermer suratların ıssızlığında
Kalakaldık bir başımıza
Alnımızın çatında buz dağları

Şaşkınlığımız tarihin duraksaması kadar kısa sürdü
Sıcacık gülümsedik yeniden
Tavşan kanı çaylarımızdan birer yudum alıp
Başladık buzları soluğumuzla eritmeye
Neredeyse neşemiz yerine geliyordu
Bir sabah kalktık ki, Haluk'un soluğu gitmiş
O önde, biz arkada düştük rüzgârın peşine
Bir kış, bir bahar, bir yaz
Gün sonbahara dönerken umudumuz da kayboldu
Dünyanın en usta hırsızları bir gece
sinsice çaldılar onu

Haluk öldü
Fırtınadan az önce
Rüzgâr dalları bükmemişti
Bulutlar henüz sessizdi
Dışarıda yağmur başlamamıştı...

DİYAR-I KAN

Yorgun bir piyadedir bahar,
dağ uyanır su uyanmaz.

Kokusunu yitirmiş ağaçlar,
adını unutan bağlara bülbül uğramaz.

Evlerde gizlenir fırtına,
Mühürlüdür sokaklara çıkılmaz.

Mezarlarda çürür oyunlar
çocuklardan barikat kurulmaz.

Gözü arkada kalır ölülerin
mahpusların yanına varılmaz.

Yıllanmış olsa da kanar yara
emirle gözyaşı durulmaz.

TERÖRİSTİN (!) İN ÖLÜMÜ

Çıplak bir anonstur kuşatma
nemli bulantılarla gelir;
gece gözlü yırtıcılar
köşebaşlarını kirletir.
Kaybolur duvarların sınırları,
evlerin kutsallığı bozulur,
kapı saklayamaz, utanır;
pencereler tuzak kuyuları.
Utku mucizedir, şans uzaklarda
o an, yüzyıllar sürecek sanılır.
Bir fısıltı, bir bakışla
kurtulur yürek ipotekten;
çocuk, anne, sevgili
kapanır anıların defteri;
benizde yeşeren korkular
kazınır inancın bıçağıyla.
Cesaret kuşanır zırhını,
barikata dönüşür masa,
parmaklar dokunur tetiğe;
üşür halının nakışları,
kulaklar alışırken seslere,
gözlerde donan parıltı
ölüm burcundaki tutkuyu taşır
sabahın uysal serinliğine.

BEŞİNCİ MEVSİM

Uyuduğunu sanmıştım,
tasasız bir çocuk gibiydin,
başın öne eğilmiş,
parmakların çözülüvermişti;
gün değil yüzündeki çizgiler sinmişti odaya,
duvar saati konuşmuyordu artık
kararmıştı fotoğrafların yüzü,
vazodaki su diri, çiçekler ölüydü.
Dışarıda hep aynı keder,
yapraklar üşüyordu sokakta,
odamızda akşam oluyordu,
süveteri örttüm omuzlarına.

İÇKİEVİ

Kendini serpiştir masaya,
şimdi konuşmak yasak,
bu karanlığı bize ayırdılar,
ağlamayı yarına bırak.
Sayrı örtülerin beyazı,
kirpiklerinde eski arzu,
gözlerindeki sarhoş çiçekler,
devşirilmiş günlerimizin avuntusu.
Duvarda çıplak bir kadın,
takati tükenmiş bir umut,
kadeh seslerinden korkuyorum,
saçlarımı avuçlarında uyut.
Notası bozuk şarkıların,
şarap sönmüş, etkisiz;
günlük kokuyor pencereler,
son sığınak düşlerimiz.

MADAM MANJOSİNA

Zamanın tükenmiş sokağında
güneşin eski sıcaklığı yok,
sevgililer ölmüş çoktan,
çocuklar denizlerin ötesinde;
kırık dökük eşyalar,
atamaz anılar onu bağlar.
Ne bir tanıdık var konuşacak,
ne bir komşu kapıyı çalacak,
kadim dost yalnızlık,
şimdi o var, geride yine o kalacak.
İsa'ya renk renk mumlar yak,
sür ikonalara yüzünü,
ölümden sonrası için de olsa
umut taptaze bir beden
ruhu taşıyan mezara.

ÖLÜM SIRADAN BİR DUYGU

dudaklar kurtulur düğmelerinden
koyulaşır ak kemiklerde
ıssızlığın renksiz uykusu
-ölümler; şeytan suskusu-

karanlık besler zamanı
bulaşır bulutların kenarına,
kurşun renginde bir korku,
-ölümler; toprak buğusu-

çimentolar, çiçekler bahçeleri
kaçar çocuk gülüşlerinden
yıldızların yaşlı sorusu
-ölümler; kent kaosu-

gökyüzünde çelikten bacalar
kurulur güneş artığı çatılara
fiyakalı bir azrail pususu
-ölümler; günün olgusu-

sokakta yeni bir totem,
dolaşır makyajsız kıvrımlarında,
küflü bir parfüm kokusu
-ölümler; sonluluk duygusu-

kan tutar mermeri
parıldar sedef kınlarda
isimsiz bir cinayet tutkusu
-ölümler; tarih sorusu-

rüzgârla büyür kelebekler,
seslenir pembe zakkumlara
antika bir kalk borusu
-ölümler; dönüşüm anonsu-

YATAK ODALARI TEKİN DEĞİL

canımı acıtıyorsun, yüzüme sevgiyle bakarken,
yatak odaları tekin değil
bir mezar gibi davetkâr dudaklarının gerisindeki karanlık,
hangi ölümün planıyla güzelleşiyor memelerin
hangi cinayetin kanıtı bacaklarının arasındaki ıslaklık
çürüyen eti anımsatıyor bu yapış yapış sıcaklık
çıplaklığın boşuna, tenindeki esinti gizleyemiyor niyetini,
sen de gizleme! hadi o korkunç gerçeği açıkla,
hiç benzemesek de birbirimize
hadi, hiç değilse bu kadarını borçlusun bana,

yatak odaları tekin değil.
zakkum tadında odayı saran parfüm
aç bir bebek gibi ışığı emiyor karanlık,
pencereler pusarmış, sımsıkı kapamış gözlerini
bir bataklık gibi nemli çarşaflar, korku kıvrım kıvrım,
barutun parıltısından daha etkileyici gözlerindeki kıvılcım

yüzüme öyle bakma, beni sevgiyle cezalandırma
ceza eğitmez, evcilleştirir,
evcilleşmek, olmadığımız gibi görünmektir,
yani yüce ve iyi, yani parlak ve arı
yani duru sularda yüzen sağlıklı masum bedenler gibi...
dehşet içinde ama dehşetten habersiz...
kaygılanma, sen de hiç bir kanıt bırakmayacaksın ardında,
benim parçalanmış siluetimden başka.

yüzüme sevgiyle bakma,
zalimliğinin saflığı zedelenecek,
vahşetin zarar görecek,
iyisi mi bakışlarını kendine çevir,
aynalar içindeki karanlığı gösterir,
inan bana yatak odaları artık hiç ama hiç tekin değil.

FELSEFE

Güneşin altında antik bir ihtiyar,
dünyayı parlatıyor yapraklarla;
tarihin gövdesi delik deşik.

FIRTINA

Nakış nakış öfkeyle dokulu,
hırçın ama kırık dökük;
bakmayın ana avrat küfrettiğine
o gözyaşları içinde bir çocuk.

İHANET

Tırnağınla, tenime kazığıdın gül,
Koktuğu vakit, kanıyorum.

KARA YAĞMUR

Damlaların yaktığı topraktan,
çamurlu gökyüzüne kadar,
kuşların kanadına bulaşan
ıssız bir çığlık var.
Rüzgâr ağıda durmuş,
morarmış denizin dudakları,
çam kokuları göçmüş,
neyi anlatır eski baharlar.

ÇARMIH

Siyahında gece sefası açmaz,
tütsüsü genzimi yakar bulutların;
ansızın alevlenir lambalar,
ayaklarım kaldırımlara takılır.
Gitmek zorundasın bilirim,
yanağımda dudak izlerin,
Hiç yoktan sarası tutar akşamın,
sessizlik köpürür, çılgınlaşır;
ağaçların altında kaybolurken gölgen,
avuçlarım bahçe demirlerinde kalır.

BAHAR

Uykumu kilitleyip yatağıma,
yıldızlarla yattım dün gece
sarışın bir bahçenin kollarında.
Civelek bademlerin dallarında
somurtuk gece kuşları;
katliamdan kurtulmuş bir dere,
pırıltısız gümüş balıkları.
Meze oldu sevincime,
hayalet sincapların kahkahaları.

KURUMUŞ KARANFİL

Ellerime büyüyen bir göçmendi karanfil,
doyumsuz anılara yummuş gözlerini,
saçlarında firari pırıltılar,
mor yalnızlıkları kanatır dudakları.

Üşürdü cam güneşlerin kuraklığından,
kristal kelebeklere vermedi rengini;
kovulduğu cennetten düşerek belleğime,
konuğum oldu - özlemin karanlıkta
kaskatı donduğu- bir bahar gecesi.

FOTOĞRAF

Yağmurdan iki damla kulaklarında küpe,
saçlarında sarhoş ikindi esintileri,
aysız gecelerin dantelleriyle örülü kirpikler,
dudakların pembe kanatlı bir kelebek,
tenin sabah güneşinde buğday rengi,
gözlerinde kıvranan derin siyahi istek...
Biraz eğ başını, hafifçe gülümse, oldu.
Işık uygun, harika bir fotoğraf olacak bu;
bir de fonda şu cüzamlı yeryüzü olmasa;
ah, kurumuş deniz toprağındaki gümrah baca,
ah, aç yolcuları taşıyan ekmekten tekne,
yine de seviyorum seni, sakın kıpırdama.

Gün gelir anımsar bizi bu sokaklar

SOKAĞIN ZULASI

Gün gelir anımsar bizi bu sokaklar.
Dar kaldırımların gölgelerimizi özleyeceği tutar.
Ağaçların gövdelerindeki o eski yara depreşir.
Lambaların ölgün ışıkları biraz daha kederlenir.

Bir kız yürür yanıbaşımda
Seke seke bulutların üzerinden.
Bir serçelerde vardır bu telaş,
Bir de onun küçücük ellerinde,
Bizim işimiz deniz mavisi çakıp,
karanlık yakmak.
Kirpiklerimizin kavrulmasına aldırmadan
ateşin gözünün içine bakmak.
Bunun için alnımız böyle bakır kırmızısı,
yüreklerimiz serin.
Bunun için bu damarlarımızdaki dayanılmaz sıcaklık.

Bir kız yürür yanıbaşımda,
Dizginsiz koşuşturur güneş ışıkları
saçlarının kıvrımlarında,
gençlik taze bir ateştir burcu burcu tüter
gönlünün kıyısında.
Bu kaçıncı görüşme?
İlk ne zaman nerede?
Anımsamıyorum. Sanki onu doğduğumdan
beri tanıyorum.
O, adımı bile bilmez benim,
ama en yakınlarından biriyim onun için.
Bir de bu sokaklar var, yaşadıklarımızın hissesiz ortağı.

Bir kız yürür yanıbaşımda.
Geçtiğimiz parklar gülümser,
Hınzırca göz kırpar hercai menekşeler,
usulca selamlanırken ağaçlardaki yapraklarca
yiter gider ayaklarımızın altındaki kaldırımlar.
Bu sokaklar var ya bu sokaklar.
Hani o eylül sabahı,
bizi bir sevgili gibi bağrına basan.
Direnişlerle güzelleştirdiğimiz,
yokluğumuzla öksüzleşen.
Kaç kez kurtardı bizi pusulardan,
Kaç kez ele verdi.
Her bir taşında adımlarımızın izi
Her köşesinde anılarımız saklı.
Ey eylem kararlarımızın üçüncü şahsı,
kıyamet mi kopardı, bir de dilin olsaydı,
anlatsaydın gelecek kuşaklara yaşadıklarımızı.

Bir kız yürür yanıbaşımda
Gözleri sevda çalar,
Soluğu türkü kokar.
Teni toprağımın rengi
Özgürlüğü kar beyazı gelinlikler, düşler dokuyan,
kızlarımızdan biri.

YAŞAM DÖNGÜSÜ

Gökte gezen beyaz bulut,
Ne olur alıp götürsen beni,
Yıllanmış acılardan,
Umarsız sevdalardan,
Yitik dostluklardan,
Kanıksanmış kavgalardan
Ne olur alıp götürsen
Öğrensem insan olmayı.

Gökte gezen beyaz bulut,
Ne olur alıp götürsen beni,
Yıllanmış acılara,
Umarsız sevdalara,
Yitik dostluklara,
Kanıksanmış kavgalara,
Ne olur alıp götürsen
Öğrensem insan olmayı.

ÖĞRENMEK İSTEYENLERE

Denizi ve baharı getirdim sana,
Kuşan bayramlık bakışlarını.
Sevgiyi ve dostluğu getirdim sana,
Gülümsesin dudaklarında bir çocuk.
Acıyı ve zulmü getirdim sana,
Öfkeyle sık yumruklarını.
Işığı ve bilimi getirdim sana,
Öğrenmeye hazırla alnını.
Ama yaşamı öğretemem,
Ne duruyorsun sıvasana kollarını.

YAŞAMI SEVMEK DİYE BİR ŞEY

Bir uçarı sevda dolanır başımızda.
Çeperlerine kadar zorlayarak,
Deli deli akar kan damarlarımızda,
Hoş kokulu baharı da severiz
Sarı sıcağında.
Sararmış günlerde, yağmurlar fısıldar
Sevda türküleri.
Bitmeyen gecelerde, karlar düşlerimize yağar.
İstemedik, istemiyoruz.
Acının uğursuz gölgesi düşmesin üzerimize,
Ne fidan boylarımızı toprağa verecek çağımızdı,
Ne yosun tutmuş taşların ardında çürüyecek yaşımız.
Ama vurulmuşuz bir kere,
O rüzgâr güzeli gözlere.
Öyle garip garip bakmayın yüzümüze,
İçiniz kaldırırsa eğer,
Yüreğimizde eriyen yağlı kurşunları
Çıkartın birer birer.
Çözün boynumuzda çürüyen sabunlu ilmikleri.
Sıcak nefesimizin nemlendirdiği
Kalın duvarlara bir dokunun,
Bir dokunun ve anlayın bizi.
Bırakın ılık rüzgârlar okşasın
Zulmün soldurduğu yüzümüzü,
Başak renkli ışıklar ısıtsın
Donmuş tenimizi,
Dağ pınarlarında yıkansın yaralarımız.
Ve ne olur bağışlayın çaresizliğimizi
Çocuk ellerinde cıvıl cıvıl çiçekler yerine
Kendi kanımızı sunduğumuz için yeryüzüne.

AÇLIK GREVİ

Kanatları kafeslere sığmayan
Kuşları çağırın ufuklara.
Uçarı çingene kırlangıçlarını,
Alaca su bülbüllerini.
Süzülsünler güneşin ışığından
Soluğumuza vursun gölgeleri.

Mavi damlalar toplayın
Solgun çiçeklerin rüzgârından
Bir tutam gökyüzü,
Bir parça deniz
Görkemli düşlerimiz kirlenmesin
Duvarların pençesindeyken bedenimiz.

SUPHİLERİ ARAMAK

Nedir bu gecekonduları böyle öksüzleştiren?
Kara giysileriyle çöküveren akşam mı?
Yeniden uyanmaya başlayan acısı mı
Yıllar önce yitirilen oğulların?

Nedir kömür kokularını yararak
Bu yoksul evleri okşayan?
Kuş kanadından hafif, şu ince rüzgâr mı?
Yaralı bir inilti mi, o geceyi anımsatan?

Dar yollara düşmüşüm bir başıma.
Odamda üstüme üstüme yürüyen duvarlara
Ve yüreğimi kanatan bu ağrıya
dayanamayarak attım kendimi sokaklara...
Nerede arayacağım?
Kime soracağım?
Bilmiyorum.
Ama kararlıyım, ne yapıp, edip
onları bu gece mutlaka bulacağım.
Ayaklarım boşuna çıkarmadı beni
Bu kentin varoşlarına.
Eminim, onları tanıyan birilerine rastlayacağım buralarda.
Önüme çıkan ilk kapıyı çalıp sorsam
Acaba neler anlatırlar bana?
Kafamda bu düşünceler
Adımlarım yankılanırken
Arnavut kaldırımlarının ıslak suratlarında.
Genç bir işçi beliriyor karşımda.
"Doğru mu?" diyor. "Onları mı arıyorsun?"
Gözlerimden evet yanıtını alınca,
"Gel," diyor. "Benimle".
Hemen düşüyorum peşine.

Kuytu mahalleler, çarpık sokaklardan geçerek,
Ulaşıyoruz yoksul bir eve.
Vakit geceyarısı
ama ev öyle aydınlık ki
sanki güneşler yanıyor içinde.
İlk girdiğimiz odada
Önünde "Yeni Dünya" dergisi
Yaşlı bir emekçi oturuyor tahta masada:
Daha ilk görüşte tanıdım onu.
"Alnındaki yara yeri" de duruyordu
"Bileklerindeki zincir izleri" de.
O da kaldırarak başını,
gezdirdi altın bakışlarını.
"Alnımdaki yara yerinde"
"Bileklerimdeki zincir izlerinde."
"Daha da derinleşmiş," dedi. "Yara"
"İzler daha çok çıkmış ortaya.
Anlaşılan gün geçtikçe daha da sertleşiyor kavga."
Öz çocuğuna rastlamış gibi gülüyor gözlerinin içi.
Ben de seviniyorum öz babama rastlamış gibi.
Ve soruyorum gemleyemediğim o gençlik heyecanıyla:
"Söyle bana yoldaş, söyle.
Suphiler nerede?"
O hiç şaşırmıyor sualime.
"Türkiye tezlerine çalıştılar bütün gece,
Ama geç kaldın çıktılar Denizlerle birlikte...
Önce fabrikalara gideceklermiş,
Toplantıları varmış grevdeki işçilerle.
Oradan üniversitelere ineceklermiş,
öğrencilerle sohbete.
Sonra 1. Şube'de direnen genç bir yoldaş varmış,
Onu yüreklendireceklermiş ellerinden geldiğince."

Bu sözler üzerine
Yüzümün gölgelendiğini görünce.
"Ama," dedi. "Gel, boş yere bekleme
Bir görüşme saptayalım
Ben gönderirim onları görüşmeye."

Elimde bir pusulayla çıkıyorum
Baba evim kadar sıcak
baba evim kadar benim olan bu büyülü evden.
Uçarcasına varıyorum saptadığımız yere.
Meydandaki saatin gongu belirlerken zamanı
Seçmeye çalışıyorum bana doğru yaklaşanı.
Ama bu beni partiye alan yoldaş değil mi?
"Merhaba," diyor
bir elinde al bir güneş
bir elinde kar çiçekleri.
Güneş kalıyor elinde
uzatırken rengârenk çiçekleri.
"Benim adım Suphi," diyor.
"Seninki de öyle değil mi?"
Hiç aldırmadan şaşkınlığıma
O devam ediyor konuşmasına.
"Bugün gündemimizin ilk maddesi
28'i 29 Ocak'a bağlayan gece."
Çoğalırken bu sesler
Kelime kelime, hece hece zihnimde.
Dağları tepeleri aşarak
Bize ulaşan Karadeniz'in
Öfkeli kükremelerini duyuyoruz
Yaralı yüreklerimizde.
Ama bu ses kaybettirmiyor bize
Haklı suskunluğumuzu.
Gözlerimizde uçsuz bucaksız bir mavilik,
Saçlarımızda tuz.
Güvenli adımlarla yeniden şehre doğru yürüyoruz.

KARANLIĞIN SOLDURDUĞU YEDİ GELİNCİĞE

O günde böyle cıvıl cıvıl mıydı bu alan?
Gökyüzündeki sarışın çocuk
Yanıp tutuşuyor muydu yine,
Isıtmak için bu tarihi meydanı?
Gagalarındaki yaşama sevinci miydi güvercinlerin?
Taze bir bahar mıydı tomurcuklanan,
Yosun gövdeli ağaçların dallarında?
Umutlu bir sevdayı mı bölüşüyordu âşıklar,
Gölgelerin sarmaladığı banklarda?
Ya sonra?
O korkunç sarsıntıyla gün
İkiye bölündükten sonra?
Uçtu mu güvercinlerin gagalarındaki yaşam?
Utandı mı güneş,
Bu vahşeti aydınlatan kendi ışığından?
Ağaçlar döktüler mi tomurcuklarını?
Aynı gönül esenliğiyle,
Aynı banklarda öpüştü mü sevgililer bir daha?
Bilmiyorum, bilmiyorum. Ama benim;
Yolum düştüğünde bu meydana,
Geçtiğimde bu üniversitenin kapısından,
Gördüğümde ellerinde kitaplarıyla öğrencileri,
Sarı başakların arasında
Rüzgârlarla dalgalanan
Yedi gelincik gelir aklıma.
Aynı rüzgârla dağılır benim de saçlarım.
Ellerimle okşayamam incitmekten korkarım.
Severim bakışlarımla onları birer birer.
Ciğerlerim düğüm düğüm yükselirken boğazıma,
Kendiliğinden sıkılır yumruklarım.
Alır götürür beni içimdeki kin,
Gelecek adil günleri aydınlatan,
O gündoğumu kızıllığına.

DENİZ'İ ANIMSAMAK

İnatla kızarır Haliç'in balçığında güneş
Parçalanmış elleriyle sökerek çapaklarını
Kımıldanır usulca gecekondular
Başlar motor uğultularıyla İstanbul
Gözlerinde akşamdan kalma bir uyku
Sessizce yola koyulur çıraklar
Tezgâhlarda bozulur işçi kızların düşleri
Kederi taşır öğrenciler ellerinde
Bir sarhoş kirletir sokakları
Köşebaşları süngüye geçirilir
Kelepçelenir köprüler
Ve Deniz pusuya düşürülür
Bir damla kan sızar
Gökyüzünün beyaz kaşlarından
Kırılır martıların kanatları
Bir ağıt çırpınır ağlarında balıkçıların
Yağar gözbebeklerim kaldırımlara

Silin gözyaşlarınızı ölümü unutun
Yiten mi var acılanalım
Bir yıldız daha çoğaldı gökyüzü
Bir soluk daha derinleşti rüzgâr
Yeraltında güller bir başka kokar.
Menekşeler bir başka beyazdır toprağında
Ve kasımın her on altısında
Bülbüller yeni bir türküye başlar.

SENİ SEVİYORUMUN ŞİİR DİLİNDE SÖYLENİŞİDİR

Gözlerin düşünce gözlerimin aklına
Uyanır sisler arasından bir çift nilüfer
Bir ırmak çırpınır yakamozların kuşatmasında
Bahara koşar bozkırda tarlalar
Saçların takıldımıydı parmaklarımın ucuna
Ürperir yeryüzünün bütün ormanları
Kıvrılır çiçekli dallar
Dolanır yüreğime yabani bir sarmaşık
Gülümsediğinde bana
Bir gelincik açar dudaklarının kıyıcığında
Kayısı kokar çillerin
Gözlerimi alır bal rengi bir ışık
Dokunduğumda sıcaklığına
Damla damla dudaklarıma yapışır tenin
Eriyip gidersin avuçlarımda
Yanaklarında kor alevlerin kızıllığı
Seni düşündüğümde
Uzanmış bulurum kendimi
Güneşin altında yemyeşil toprağa
Bir ırmak devrilir başucumdan
Suyun göğsünde ağaçların gölgeleri
Saçlarımda yine o rüzgâr
Usulca alır beni sevdan
Çarpar bir gözlerine, bir ırmağa
Bir gelinciklere, bir dudaklarına...

İSİMSİZ BİR AŞK ŞİİRİ

Senden her ayrıldığımda
Çılgınca dalgalanan bir insan denizinde
Annesini yitiren bir çocuğun
Ürkek hüznü çöker yüzüme.
Seninle her karşılaştığımda
Sabah kırağısıyla yıkanan çiçeklerin
Cemresi vurur gözlerime.
Seni tam bulduğum anda yitirmenin korkusu
Tam yitirdiğim anda bulmanın sevinci,
Seni treni kalkan bir yolcunun telaşı,
Seni ilk öyküsünü bitiren genç bir yazarın hevesi
Seni kayaları parçalayarak akan bir ırmağın deliliği,
Seni güneşin tembel bakışları altında
Uzanan başakların dinginliği,
Seni bayramlık için para biriktiren
Küçük bir çırağın sabırsızlığı,
Seni bilmem hangi zalim kurşunun
Kırdığı kanadına söz geçiremeyen
Göçmen kuşun çaresizliği,
Seni zorlu yıllardan sonra karşılaşan
Kavga arkadaşlarının neşesiyle,
Batarak kirpiklerime kadar gümüşten denizlere
Vur emriyle aranan bir kaçakmışsın gibi
Taşırım can evimin en saklı yerinde...

Süß in
St

KÜÇÜK KIZ

Bir küçük kızım var.
Güldü mü;
kurur birer birer gül bahçeleri kıskançlıktan.
Ağladı mı;
kahrolur en yetenekli midyeler
dökülüyor diye inciler gözpınarlarından.
Kar beyaz teninde açan sürmeli gözler,
dağ ceylanlarından bir armağan.
Saçları tel tel örülmüş ipek kozalarından.
Yeşil bir söğüt dalı gibi taze,
Şafakta patlayacak bir tomurcuk kadar umutludur.
Bir dünya dolusu insanı sığdırmış
minicik yüreğine,
Sevgi güneşli bir deniz gibi
şavkır gözlerinde.
Ama bir küçük çelişkisi var benimle,
O bir an önce büyümek peşinde.
Bense;
insanlar onun gözleriyle
baksınlar istiyorum birbirlerine.

BİR ERKEĞİN ÖZELEŞTİRİSİ

Damaklarımda anamın ak sütünü
Her duyuşumda,
Işıltılı bir ırmak gibi aktığında
Kızımın saçları avuçlarımdan,
Isındığımda karımın şefkatli elleriyle,
Anımsadığımda sevdiğim kızların gözlerini,
Yeryüzünün bütün kadınları geliyor aklıma.
Yeryüzünün bütün kadınları gelince aklıma,
Bir burgu deliyor yüreğimi,
Uzun çizmeli bir toprak ağası
Sürüklüyor yerlerde üçüncü karısını,
Genç bir kadın pazarlanıyor
Kirli çarşafların üzerinde,
Korkuya büyüyor kız çocukları,
Lanete bulanıyor aşk,
Ve ben bu erkek mirasını
Çifte kambur gibi taşıyarak sırtımda,
Boğuluyorum boyda boya bir utanç dalgasına...

KAR YAĞARKEN

Kar yağıyor.
Gökyüzü sığmıyor gözlerime.
Süzülüp tül perdelerden,
Bahçedeki kedere,
Karyağıyor,
Issızlık yüklü taneleriyle,

Kar yağıyor.
Al yanaklarda bir sevinç,
Minik adımlarda telaş,
Gülümsüyor kardan adamlar,
Karyağıyor,
Oyun yüklü taneleriyle,

Kar yağıyor.
Beyaz sokaklarda bir ışık,
Gecekondular bile güzelleşiyor,
Ah bir de üşümeseler,
Karyağıyor,
Yoksulluk yüklü taneleriyle.

Kar yağıyor,
Başladığını görmedim.
Bittiğini görebilecek miyim?
Tıpkı yaşamım gibi,
Karyağıyor
Belirsizlik yüklü taneleriyle.

SAYRILIK

Yorgunluğa açtım kirpiklerimi,
Kırılmış uysal gözbebeklerim,
Dudaklarım suskun çakıltaşları,
Ayaza kesmiş soluğum.

Tümceler belleğimi yakıyor,
Alnımda kazma sesleri,
Ellerim çıplak ağaçlar,
Bulutlar sarartıyor benzimi.

Nasıl lanetlenmedir bu?
Direnç parçalanıyor dizlerimde,
Derinleşiyor yalnızlığın kuyusu,
Işık vurmuyor günlerime.

Nerdesiniz can dostlar,
Kavgamın tunçtan nefesi?
Bırakmayın ne olur,
Çekin yanınıza beni.

BİR GÜN GELECEK MİSİN?

Ben hep seni aradım
Koşturduğum tozlu sokaklarda
Renkli sayfalarında alfabemin
Ağaçların yaramaz kollarında
Ben hep seni aradım.

Ben hep seni fısıldadım,
Kan kokan bodrumlara,
Kulaklarına sağır gecenin,
Kentin çıkmaz sokaklarına
Ben hep seni fısıldadım.

Ben hep seni kazıdım
Bulvar boyunca çınarlara
Beyaz badanalarına duvarların
Küf kokulu parmaklıklara
Ben hep seni kazıdım.

Ben hep seni özledim,
Yalnızlığa boğulmuş anlarımda
Ayazında yitik dostlukların,
Gülsüz dudakların kuraklığında
Ben hep seni özledim.

Ben hep seni bekledim,
Unutulmuş dağ yollarında,
Kıyısında ufuksuz maviliklerin,
Özleme açılan tüm istasyonlarda
Ben hep seni bekledim.

Ne zaman yeşerecek
Gözlerimde baharın?

İLKBAHARA DOĞRU

Güneş ışıklarıydı yapraklarında yansıyan,
Kurumuştu sonbaharın hüzünlü damlaları,
Şafağında ilk yaz sevdasının.
Çılgınlaşmak için doğa,
Bir işaret bekliyordu gökyüzünden.
Yaşam patlamaya hazırlanıyordu
Bahar yollarında.
Tomurcuk mu kalsam?
Çiçek mi olsam? derken,
Saçlarından yakalayıp rengârenk bir rüzgâr,
Sürükledi ışıltılı bir uçurumun kıyısına,
Baktı ki önü yıldızlı bir sonsuzluk
Arkası geri dönülmeyecek denli bayat,
Taştı yüreği,
Karışıyordu ki yalımlanan dalgalara;
Ansızın,
Sıradan renklerle donanmış,
Sıradan bir tablonun
Uysal bir çiçeği olduğunu anımsadı.

GÜNBATIMI

Koyulaşınca güneş
Kurumakta olan bir gül gibi,
Başımıza vurdu solmakta olan
Gökyüzünün rengi.
Çöken ince sisle birlikte,
Yıllanmış hüzünlere boğulurken
Karşımızdaki kale,
Deniz ışığını yitiren bir martı gibi
Başladı kanayan kanatlarını
Kıyıya çarpmaya.
Dalgalar damla damla parçalanırken,
Kayaların anlamsız suratlarında,
Güney bağlarının sıcaklığını taşıyan
Bir şarap kokusu yayıldı havaya.
Biz; can yarısı iki dost,
iki yaramaz çocuk,
Sarkıtıp çıplak ayaklarımızı
İstanbul'un kiremitten eteklerine,
Kaybolup gitmişiz,
Bahar yeşili düşüncelerin
En derininde.

AŞK BİTTİ Mİ?

Ve Aşk bitti.
Engel olamadı kirpiklerim.
Gözlerimdeki o garip pırıltının yitmesine,
Yüreğimdeki derin kıpırtı dindi.
Yüzümde konaklayan aptal dalgınlık,
Biraz kırgın toparladı bavullarını.
Seninle birlikte yudumladığımız günler,
Yerleşti belleğimin tozlu depolarına.

Aşk bitti.
Beklemek önemini yitirdi artık.
Düşünmenin buruk güzelliği tükendi.
Yorgun düştü zihnim bilinmezi çözmekten.
Duygular kanıksaştı.
Kör öfkeler söndü.
Dağ sevgiler parçalandı.
Aşk bitti.
Ama baharın haberi yok bundan.
Çılgın bir güneş çıkmış tepelere,
Evlerin balkonlarını suluyor.
Çiçekler sımsıkı tutunmuş rüzgârın saçlarına.
Kelebeklerin kanatlarında günün şiiri.
Yaşam maviliklerde bir uçurtma.
Vermiş ipini çocukların ellerine.

Aşk bitti.
Ama o zehir tadı.
Ansızın dönüverecekmiş gibi
Damağımı yakıyor.

AYRILIK KAVUŞMANIN BAŞLANGICIDIR

Sensiz günler, gümüş tellerdir,
İlk kar gibi ansızın düşüveren saçlarıma,
Yaralı bir kaplan çığlığıdır,
Vurdum duymaz dağların suratına haykırılan.
Acı bir türküdür sonu gelmeyen,
Yaşanan bir hüzündür artık.
Bir ağaçtır tüm dalları budanan.

Duyup da isyanımı karamsarlığa kapılma.
Biliyorsun her bulut kendi yağmurunu taşır,
Karanlıklar düşen damlalarla aydınlanır.
Sevinç bir tohum gibi yeşerir avuçlarda,
Işır gözlerin içi,
Aydınlanır yüzler,
Avuçlardan taşan sıcaklık.
Anlatır dillerinin anlatamadığını,
Yiter gider ayrılık,
Yiter geçen günlerin
Soluk rüzgârlarına takılıp.
Kapı dışarı edilir hasret
Ve mutluluk geniş bir merhabayla
Kurulur yürekteki tahtına.

YOKLUĞUNDA ÜŞÜMEK

Sen yoktun.
Terk edilmiş bir İstanbul vardı
Yaslanmış gökyüzünün umarsızlığına,
Eylül rüzgârlarıyla sararan
Bayram kartpostallarına benzeyen.

Sen yoktun,
Bir çocuk ağlardı istasyonlarda,
Geceyarıları uykumu bölerdi hıçkırıkları,
Trenler geçerdi gözbebeklerimden,
Kirlenirdi bembeyaz umutlarım.

Sen yoktun,
Yokluğunla kalkardı ada vapurları,
Gölgelerimiz gezinirdi ağaçlıklı yollarda,
Kayalıklarda seslerimiz çınlardı,
Deniz seni sorardı bana.
Sen yoktun,
Tüm dünyayı değiştirebilirdim,
Oysa aynalarda eskiyor yüzüm.
Ne yana baksam karşımda bir anı,
Meğer İstanbul ne çok benziyormuş sana.

Sen yoktun,
Omuzlarımda paramparça bir yürek,
Göğüs kafesimde karmakarışık bir kafa,
Kıvranarak olayların burgacında,
Gezinirim sensizlikle, deliliğin sınırlarında.
Sen yoktun,

Sen yoktun,
Kanayan bir sevda vardı,
Yeryüzü ıssızlığında.

HASRET

Gel,
Dallarda tomurcuklanan bahar gibi
aydınlansın içim.
Güneş ol karakıştan kalan
son karları da erit.
Dağlardan dökülen soğuk sular gibi
süzül yaralı yüreğime.

Gel,
Soğuktan kavrulan yüzüm renklensin.
Çatlamış dudaklarım senin gelişine gülümsesin.
Ayrılırken eğdiğin o güzel başını kaldır.
Gözyaşlarını sil artık.
Memleketimin toprağının, denizinin,
Gökyüzünün rengiyle bak bana.
Gözlerinde ayışığındaki denizler gibi
çelik renkli parıltılar oynaşsın.

Küçük kızımız, yoksul evimiz gibi
Umutlarımız, özlemlerimiz ortak seninle.
Biz ki ellerimizin kanamasına aldırmadan
En sert kayalara en güzel biçimleri vermişiz.
En güçlü fırtınalar bile,
Sürükleyip götürememiş bizi istediği yöne.
Zulüm kol gezerken sokaklarda
Bir kat daha güzelleştirmişiz delikanlı günlerimizi.
Varsın ayrılık bu defa uzunca sürsün biraz,
Hasret tatlı tatlı sancısın yüreklerimizde.
Ben burada gözlerinin ışığından,
Yüreğinin sıcaklığından ayrı düşmüş olsam da,
Sen şehrinde bir başına kalsan da
İkimiz de insanlığın bu büyük uğraşında oldukça,
Ne dağlar, denizlerle örülü uzaklık,
Ne birlikte yaşayamadığımız günlerin
kahrolası boşluğu
Yaralayamayacak,
dünya kurulalı beri yaşanan
tüm içten sevgiler gibi
güzel ve sade olan sevdamızı.

DOĞAYI KATIK ETTİM HÜZNÜNE

Paramparça geçer
Sürgün grisi bulutlar.
Gün sevdalı bir yürektir,
Tükenir kanayan sularda.
Solar mor dağların yüzü,
Çöker körfez yalnızlığıma
Yıllanmış yapraklara vururum sensizliği,
Kurumuş otların burukluğuna.
Ellerimde büyür ağaçların gölgeleri,
Gözlerimde puslanır lambalardaki ışık.
Tükenir şarkılar,
Çekilir kayalıkların kuytuluklarına
Köy çocuklarının neşesi,
Deniz teslim olurken geceye,
Büker boynunu öksüz ellerim,
Ve başlar gökyüzü ağlamaya.

SEVİŞMEK

Ağartısında tan göllerinin
Balıkçıllar kanatlanır göğüslerinden.

Hoyrat gecelerimin alınlarında
Güne ışır ayçiçekleri.

Alevler ılgıtlanınca
Uçarılaşır erkek tenim.

Tılsım uyanınca toprakta
Yeşilde bereketlenir deniz.

Omuzbaşların güneş
Saçların yağmur kokar.

Boz bulanık sular durulduğunda
Gözlerin yıldızlara açar.

SONBAHAR

Pencereme yasaktır ayışığı,
karanlıklar sızar düşlerime;
gözlerinden zıpkınlanır yunuslar,
sular dönmez denizlere.

Sokaklara yenildi adımlarım,
su birikintilerinde anılar,
çiçekler ölmüş çoktan,
geçen yaza ağlıyor ağaçlar.

Yapraklarla sararır yüzüm,
şakağımda ince bir yağmur,
ansızın boşalır rüzgâr,
durakta yalnızlık kalır.

SARI KIZA

Sen karlı günlerimde açan
Kırmızı güneş gibisin.
Güzelliğini görüyorum da,
Dokunamıyorum sıcaklığına.

Şüpheyle düşledim hiçbir ölümlünün
düşünmeye cesaret edemeyeceği düşleri;

"KUZGUN"A NAZİRE*

Edgar Allan Poe'nun şiirini çeviren: **Burçak Özlüdil**

Yem olmamak için fırtınaya, sığınmıştım bir ardıcın kovuğuna
Beklerken sabahı, ilişti gözüme bir odanın sıcak aydınlığı
Bir de adam var içeride, solgun bir renk vurmuş gözlerine
Örtünmüş gecenin sessizliğini, derin derin düşünmekte.
Katlanamayıp soğuğa, uçtum yüzü kederle güzelleşen o adama,
Mezar taşını andıran bir koltukta oturan, o yıkılmış adama.

Kasvetli bir geceyarısı, düşünürken bitkin ve tasalı
Üzerine yabansı, tuhaf artık unutulmuş külliyatın,
Uykunun eşiğinde düşerken başım öne,
aniden bir tıkırtı girdi içeriye
Sanki biri usulca vurdu, vurdu kapısına odamın
"Bir ziyaretçi olmalı," mırıldandım, "çalıyor kapısını odamın
Yalnızca bu başka bir şey değil."

---

* Bold italik olanlar Ahmet Ümit'in dizeleri.

Korkunca kanatlarımın sesinden, ürküttüm onu istemeden,
Başladı konuşmaya, belki de ihtiyacı vardı bir arkadaşa,
Nasıl bir acıydı onu içine döndüren,
uyanıkken kâbuslar gördüren,
Keşke konuşabilseydim,
keşke bu düşküne yardım edebilseydim,
O ise unuttu bile beni, unuttu odasına vuran kara gölgemi.
Mırıldanıyor dudakları, canlanıyor gözlerinde acı bir anı.

Ah, çok iyi anımsıyorum, solgun bir Aralık'tı
Ölen her kor bırakıyordu hayaletini döşemeye ayrı ayrı
Nasıl diledim nasıl, bir sabah olsa;
ödünç almak için aradım kitaplarımda
Boşuna acının sonlandığı anı –yitik Lenore'un verdiği acı-
O eşsiz, ay yüzlü masum kız,
meleklerce konulmuştu Lenore adı,
Sonsuzluğa karışan o yitik adı.

Mırıldanınca o kızın adını, sanki yeniden yaşıyor o tutkulu anı
Bir hayalet salınıyor tüllerle, salınıyor bir kız görünümünde,
Salınıyor bu yaralı adamın alacakaranlık yüreğinde.
Bitmek tükenmek bilmez o uğursuz kış gecesinde,
Yüreğinin sesini bastırıp,
duymaya çalışıyor o hayaletin fısıltısını
En sıcak mırıldanışların bile yerini tutamayacağı
o hayaletin tatlı fısıltısını

İpeksi mor perdelerin üzgün, kararsız sesi
Ürküttü beni – o güne kadar hissetmediğim
bir dehşetti kaplayan içimi
Hızla çarparken yüreğim, sürekli yineledim
"Bir ziyaretçi," dedim, "içeri girmeyi diliyor kapısında odamın
Geç kalmış bir ziyaretçi, içeri girmeyi diliyor kapısında odamın,
Hepsi bu, başka bir şey değil."

Bir kıpırdanış fark ettirdi beni, fark ettirdi kara gölgemi.
Yine de anlamış değil, benim yalnızca bir kuş olduğumu;
Ona yardım için penceresine konduğumu.
Cinnetini büyüterek içinde,
savuruyor belleğini rüzgârların önüne;
Gizli bir zevk de alıyor bundan, damarlarında dolaşan acıdan
Hissediyorum bunu ötelerden,
görüyorum yüzünü pencerenin kafesinden

Ruhuma güç geldi aniden, artık ikircime düşmeden
"Bayım," dedim, "ya da bayan, diliyorum sizden affımı
Ancak şudur ki olan, uyukluyordum aniden geldiğinizde,
Öyle usulca gelip tıklattınız, tıklattınız ki kapımı;
Emin olamadım duyduğuma bir tıkırtı"
-İşte açtım ardına dek kapımı;-
Yalnızca karanlık başka bir şey değil.

Yanlış yerde arıyor beni,
insan sanıyor sislere gizlenen kara gövdemi
Genç olmasa da hiçbir şey öğrenmemiş yaşamdan,
Ölmüş sevgilisinin geri döneceğini sanıyor karanlığın bağrından.
Kahrediyorum dilsizliğime, seslenmek isterdim bu talihsiz şaire;
Boşuna dikme gözlerini gecenin sisine,
o genç kızın hayalini sakın bekleme,
O çoktan karıştı toprağın tenine, çoktan alıştı sessizliğin sesine.

Karanlığın derinliklerini gözledim,
uzun süre orada korkuyla merakla bekledim
Şüpheyle düşledim hiçbir ölümlünün
düşlemeye cesaret edemeyeceği düşleri;
Ama sürekliydi sessizlik ve durağanlık yanıt vermedi
Orada söylenen tek sözcük, fısıldanan bu addı, "Lenore!"
Fısıldadım, yankı bana fısıldadı geri, "Lenore!"
Yalnızca bu başka bir şey değil.

Lanetini düşlerinde gizliyor bu adam,
aklını karanlıkla köreltiyor;
Yetmeyince gerçeğin yavan tadı, sıradanlığın silik anı,
çarmıha gerilen ruhuna kederden bir krallık kuruyor;
Karabasan adım adım zapt ederken gecenin ülkesini,
O hâlâ arıyor, narin bedeni çoktan soğuyan sevgilisini
O hâlâ arıyor genç bir kadının sıcak nefesini.

Odama döndüğümde, bütün ruhum yanıyordu bedenimde.
Yeniden duydum öncekinden daha güçlü bir tıkırtı,
"Eminim," dedim, "eminim bu bir şey penceremin kafesindeki;
Bakmalı ne ise oradaki, çözmeli bu sırrı,
Susturup bir an kalbimi, çözmeli bu sırrı;"
Yalnızca rüzgâr başka bir şey değil.

Kendini kandırarak bu sözlerle uzandı pencereye,
Uzandı elleri titreyerek, uzandı korkusunu yenerek,
Hoşuma gitti bu cesur tavrı, ne yapıp edip ona destek olmalı.
Pencerenin kuytusuna girince, bakışları mahmurlaştı birden
Gecenin matemiydi gözbebeklerinde yüzen;
Çekildim usulca kenara, bekledim pencereyi açsın bana.

Kepengi açınca, gördüm kanat çırpan telaşla,
Geçmişin kutsal günlerinden gelen heybetli bir kuzgun,
Aldırmadan hiç bana, durup dinlenmeden bir dakika,
Bir lord ya da lady edasıyla, tünedi odamın kapısına,
Tünedi Pallas büstüne, duran kapımın hemen üstünde;
Tünedi ve oturdu, başka bir şey değil.

Neden içeri girdiğimi anlamadı, öylece dondu kaldı.
Korkuyla açılmış gözlerini parıltılı tüylerime dikerek;
Kışkırttı uğursuz düşlerini kara görüntümü bahane ederek,
İstemezdim benden korkmasını, yanlış duygulara kapılmasını,
Bir kuş neden bir insanla dost olmasın,
eşit canlı gibi konuşmasın?
Ama o da ne, yüzündeki gerginlik bıraktı yerini gevşemeye.

Bu abanoz siyahı kuş takındığı sert, kara ifadeyle,
Döndürdü kederli halimi bir tebessüme,
Dedim, "Kesinlikle korkak değilsin
kırık olmasına rağmen sorgucun,
Gecenin kıyısından gelen, korkunç, zalim ve kadim kuzgun,
Söyle nedir gecenin ölüler kıyısındaki adın?"
Dedi: "Hiçbir zaman!"

Kahretsin! yine o laflar çıktı ağzımdan,
Oysa kafam yepyeni düşüncelerle dolu,
hasada hazırlanan bir tarla gibi,
Başka sözcüklere de dönebilse şu kopası küçük dilim,
Bu bahtsız adama bir çıkış yolu gösterirdim.
Ne yazık ki aklım söz geçiremiyor dilime,
ne kadar zorlasam nafile,
Başka bir şey dökülmüyor ağzımdan: "Hiçbir zaman."

Şaşırdım bu tuhaf kuşun konuşmasına böyle açıkça,
Anlamsız ve ilgisiz olmasına rağmen yanıtı;
Katılmadan edemeyiz bu fikre,
kutsanmamıştır hiç kimse
Oda kapısının üstünde bir kuş görmekle;
Kuş ya da canavar tüneyen kapının üstündeki yontulu büstte
Anılan "Hiçbir zaman" gibi bir isimle.

Adım, "hiçbir zaman" değil diye haykırmak isterdim bu adama,
Kuşlarla canavarları bile ayırt edemeyen bu tuhaf varlığa;
Zevk mi veriyor çektiğin acı, unut artık o talihsiz kızı.
Kederlenmek daha mı kolay yaşamaktan,
usanmadın mı yas tutmaktan.
Dışarıdaki fırtına geçici,
dağılan bulutlar yarınki güneşin müjdecisi;
Söyleyemiyorum bunları; tekrarlıyorum hep aynı lafları:
"Hiçbir zaman!"

Ama kuzgun tek başına oturarak uysal büstün üzerine;
Yalnızca o tek sözcüğü söyledi,
o sözcük taşıyordu ruhundan sanki;
Ne tek bir tüyünü kıpırdattı, ne de ağzından başka bir şey çıktı.
Ta ki ben zoraki mırıldanana kadar,
"Daha önce diğer arkadaşları uçtu gitti;
Yarın o da terk edecek beni, tıpkı uçup giden umutlarım gibi."
Ama kuş dedi; "Hiçbir zaman!"

Hep üstün görmüşümdür bizim kuşları, akıllı insanlardan;
Daha değerlidir basit bir yaşam, aşktan, tutkudan, ihtirastan;
Ama birbirine kenetlenmiş bu kara gagam, utandırıyor beni.
İlk kez pişman oluyorum sıradan bir kuş olmaktan.
Yılgınlık çöküyor üstüme,
insanlar gibi konuşamayacak mıyım diye.
Ama aynı sözler dökülüyor yine ağzımdan: Hiçbir zaman!

Ürktüm sessizliği bozan bu yerinde yanıttan.
"Kuşkusuz," dedim, "tek bildiği bu sözcük mırıldandığı,
Kapılmış insafsız belaların kovaladığı o mutsuz üstattan;
Kovaladığı tek bir nakarat olana dek şarkıları -
O kederli nakarat olana dek umudunun ağıdı:
Hiç- hiçbir zaman!"

Hiç nefesim olmadı benim, bunun için kanatlarıma şükrederim.
Kurtuldu hemi insanların elinden, bu zalim türün şerrinden.
Öğrendim bu sözcükleri bir kuzgundan,
insana tutsak düşmüş bir arkadaşımdan;
Sormuştum ona: Neden böyle acımasız bu insan?
İyilik derken kötülük mü yapacak?
Düzelmeyecek mi, hep böyle mi kalacak?
Arkadaşım dikerek gözlerini yüzüme, dedi:
"Hiçbir zaman!"

Ama Kuzgun hâlâ döndürüyordu
kederli ruhumu tebessüme,
Bir koltuk çektim önüne, kuşun, büstün, kapının;
Gömüldükçe kadife yastığın içine, gömüldüm hayalden hayale
Düşündüm geçmişten gelen bu uğursuz kuşun;
Geçmişten gelen bu zalim,
tuhaf, korkunç, sıkıcı, uğursuz kuşun
Ne demek istediğini o ilençli sesiyle "Hiçbir zaman!"

Arkadaşımın sözlerini yinelerim, bu ölümlü değişsin isterim.
Ama hoşlanmıyor benden ya da küçük görüyor kendinden.
Aldırmadan bana, oturdu kapının önündeki minderli koltuğa;
Daldı hayalden hayale, kapıldı düşünceleri yine ölmüş sevgiliye.
Bu aptallığa dayanamadım,
"unut onu!" diye haykırmaya çalıştım.
Fakat heyhat, döküldü yine ağzımdan aynı nakarat:
"Hiçbir zaman!"

Oturup, tahmine koyuldum tek hece söylemeden,
Ateşli gözleri kalbimi dağlayan kuşa;
Tahminimi sürdürdüm yaslayarak başımı;
Lambadan süzülen ışığın aydınlattığı
yastığın kadife kumaşına,
Lambanın aydınlattığı menekşe moru kadife
şekilleniyordu ışıkla;
O hiç yaslanamayacak, ah! Hiçbir zaman, bir daha!

Hiç etkisi olmadı sözlerimin,
daldı gitti, daldı gitti odanın karanlığına,
Soluk almak, yemek içmek, ısınmak neden yetmiyor bu adama?
Neden anlam katmak istiyor,
anlama gereksinimi olmayan yaşama?
Birden umutla kıpırdadı gözbebekleri,
fırladı sanki bulmuş gibi çareyi.
Coşkuya kapıldım ben de, ha gayret kurtuldun,
demek istedim iyi niyetle
Ama yine aynı sözcükler döküldü ağzımdan:
"Hiçbir zaman!"

Sanki hava ağırlaştı
görünmez bir buhurdandan gelen kokuyla
Ayak sesleri tüylü zeminde çınlayan melekler salladıkça,
"Zavallı," diye bağırdım kendime,
"Tanrın gönderdi sana melekleriyle,
Dur – bir an dur ve unut Lenore'un anılarını.
İç, kana kana iç bu iksiri,
unut artık şu yitik Lenore'un aşkını!"
Kuzgun dedi: "Hiçbir zaman!"

Yine yanlış anladı beni, yanlış anladı, iyi niyetli laflarımı,
Nasıl anlatmalı, nasıl duyurmalı bu aşk delisine düşüncelerimi?
Belki dinlerdi beni, olsaydım şu genç sevgilinin narin hayali;
Anlatırdım geçiciliğini acının;
tadını çıkar derdim bu güzel yaşamın.
Ama olmuyor işte, açılınca gagam,
dökülüyor aynı sözcükler ağzımdan:
"Hiçbir zaman!"

"Peygamber!" dedim, "ilençli varlık! -kuş veya şeytan,
yine de peygamber!-
Bir kışkırtıcı mıydı seni gönderen,
ya da fırtına mı vuran bu sahile,
Issız ama korkusuz, bu terk edilmiş yere büyülenmişçesine-
Korkunun kol gezdiği bu eve -yalvarırım bana doğruyu söyle-
Var mı? Var mı umar Gilat'ta? -söyle- yalvarırım söyle!"
Kuzgun dedi: "Hiçbir zaman!"

Sinirlendirdik gene onu, tehdit edercesine uzattı gergin kolunu,
Kollamalı kendimizi bu meczubun öfkesinden,
ölmeyelim, iyilik yapalım derken
tanrılar, dinler, umar saçan kutsal yerler, ne bilirim bunları ben;
Ya peygamber diyor, ya şeytan,
bu zavallıya basit gerçeği nasıl anlatsam?
Belki doğru sözcük çıkar diye topluyorum dikkatimi
küçük dilimin üzerinde;
Ama izin vermiyor gagam, hep aynı söz, hep aynı nakarat
"Hiçbir zaman!"

"Peygamber!" dedim, "ilençli varlık! -kuş veya şeytan,
yine de peygamber!-
Üzerimizde uzanan cennet adına,
ikimizin inandığı tanrı adına;
Söyle bu hüzün yüklü ruha, o uzak cennette,
Sarılabilecek mi, meleklerin Lenore diye adlandırdığı
o erdemli kıza?
Sarılabilecek mi meleklerin Lenore diye andığı
o eşsiz, ay yüzlü kıza?
Kuzgun dedi: "Hiç - hiçbir zaman!"

Başka ne diyebilirim? Sana nasıl seslenebilirim?
Bilmiyorum ki yeryüzünden başka bir cennet,
doğadan başka tanrı?
Yalan mı söyleyeyim seni avutmak için,
hem istesem de yapamam bunu.
Yanlış yaptım galiba bu eve girmekle,
bu düşkünün dünyasında yer edinmekle.
Uçup gitsem pencere kapalı, bu odadan nasıl çıkmalı,
aç diye yalvarsam,
Biliyorum yine aynı sözcükler çıkacak ağzımdan,
"Hiçbir zaman!"

"Bu sözcük ayrılığımıza işaret olsun
kuş ya da iblis!" diye haykırdım –
"Geri dön fırtınana, dön gecenin ölüler kıyısındaki diyarına!
Tek bir kara tüyünü bile bırakma hatırası olarak
ruhunun söylediği o yalanın!
Bırak olduğu gibi yalnızlığımı! Kapının üstündeki büstü terk et!
Gaganı çıkar yüreğimden, suretini kapımdan al git!"
Kuzgun dedi: "Hiçbir zaman!"

Ben de kurtulmak istiyorum senden, senin o tuhaf düşüncelerinden,
Atmak istiyorum kendimi rüzgâra,
dilediğince savursun beni bulutlara;
Gökyüzünün oğluyum ben, kutsal yalanlara karnım tok;
Bıktım şu hastalıklı görüntünden, çökmüş halinden,
uğursuz sevginden.
Na halin varsa gör, düşüncelerini kehanetlerle ör,
yalnızca aç şu kapıyı bana,
Demek istiyorum ama, yine aynı nakarat dökülüyor ağzımdan:
"Hiçbir zaman!"

Kuzgun kanadını bile oynatmadan oturdukça oturdu,
Oturdukça oturdu oda kapımın hemen üstündeki
Pallas büstünde;
Ve vuruyordu kara gölgesini yere lambadan yansıyan ışık
Ve benziyordu gözleri hayal kuran bir şeytanın görüntüsüne,
Ve kapalı kaldı ruhum bu zemini kaplayan kara gölgenin içinde,
Kurtulamayacak - Hiçbir zaman!

Takılıp kaldım burada, bir çılgının kâbuslarıyla bunalan odada.
Dinlemedim tüyleri ağarmış arkadaşımı,
kendi elimle soktum kendi başımı belaya;
Dayanmalıydım dışarının ayazına,
aldırmamalıydım bu şairin içler acısı durumuna;
Övünürken insana tutsak olmadım diye,
şimdi kaldım mı bu zır deliyle başbaşa
Kurtulamayacak mıyım bu odadan,
kurtulamayacak mıyım bu zırvalardan.
Açılınca gagam aynı sözcükler dökülüyor ağzımdan:
"Hiçbir zaman!"

Sen yoktun,
Yokluğunla kalkardı ada vapurları,
Gölgelerimiz gezinirdi ağaçlıklı yollarda,
Kayalıklarda seslerimiz çınlardı,
Deniz seni sorardı bana.
Sen yoktun,
Tüm dünyayı değiştirebilirdim,
Oysa aynalarda eskiyor yüzüm.
Ne yana baksam karşımda bir anı,
Meğer İstanbul ne çok benziyormuş sana.

EVEREST
twitter.com/everestkitap

12.50 TL

ISBN: 978-975-289-836-3
9 789752 898363
www.everestyayinlari.com